

THEATER AAN DE SLINGER NIET MEER WEG TE DENKEN

Jarenlang deed in Houten de raadsaal van de gemeente tevens dienst als theater. Met een podium van 7 meter breed, dat in een punt naar achter liep, was dat verre van ideaal. En omdat Houten bleef groeien, werd het verlangen naar een eigen theater steeds sterker. Sinds 2008 staat er nu een nieuw gebouw met een inhoudelijke samenwerking tussen Theater Aan de Slinger, College De Heemlanden en het Houtens Muziek Collectief. "Uniek en een project om trots op te zijn, maar zonder slag of stoot is het niet gegaan", aldus Mike van Dijk (Hoofd Techniek & Beheer) en Arjen Berendse (Directeur).

Isselstein, Nieuwegein, Woerden...stuk voor stuk plaatsen onder de rook van Utrecht, die al jaren over een eigen theater beschikken. Houten moest het tot drie jaar geleden zonder doen, maar de vraag vanuit de bevolking en de vele theatergezelschappen in de groeiern was groot. "Men wilde hier al jarenlang een eigen theater, maar omdat het veel geld kost wilde de gemeente er lange tijd niet aan", vertelt Mike van Dijk. "Uiteindelijk zijn ze destijds wel overstag gegaan, maar daar ging wel een gemeenteraad overheen. Het gerealiseerde theaterzaaltje was natuurlijk niet veel. Een podium van zeven meter breed, terwijl er nog een meter af ging voor je geluid. Een vestzaktheaterje was het, maar het was wel leuk om te doen. Het was weer pionieren. Je kon er dan om 14.00 uur 's middags in en daar werd dan nog een raadsvergadering voor verschoven ook. Het was een heel gevecht, want je had natuurlijk tijd nodig om een voorstelling neer te zetten, maar dat werd al te vaak niet begrepen.

Een voorstelling maken is meer dan een 'knop' omdraaien en beginnen. En je hebt ook nog eens met zaken als licht en geluid te maken."

Dure grap

Bij het samenstellen van het techniek-/ licht- en geluidpakket voor zowel het 'raadszaaltheater' alsook Theater Aan de Slinger zette Van Dijk uiteraard hoog in. "We horen vaak dat mensen verbaasd zijn over de spullen die wij hier in huis hebben, afgemeten aan de grootte van de zaal." Zoals gezegd heeft het wel even geduurd voordat überhaupt nagedacht mocht gaan worden over het nieuwe theater. Eerst wilde de gemeente er lange tijd geen klap op geven, daarna toch weer wel, maar toen de bouw uiteindelijk begonnen was, ging de aannemer failliet. "Een dure grap, aangezien de boel was aanbesteed in een tijd waarin het economisch nog wat beter ging in Nederland. Toen een nieuwe aannemer gezocht moest worden, waren de prijzen inmiddels drastisch gestegen en dus heeft dat nogal wat extra kosten met zich meegebracht." Zelf werd Van Dijk al vroeg betrokken bij de invulling van het nieuwe theater. "Dat was in een stadium dat hier nog een braakliggend terrein lag", verduidelijkt hij. "Theateradvies - Amsterdam was door de gemeente ingeschakeld als centrale spil in het proces en dan gaat het langzaam groeien: er moet licht bij, er moet geluid bij, de infrastructuur moet bedacht worden. Theateradvies stelde een bestek op wat getoetst werd aan de praktijk. In de eerste opzet was er bijvoorbeeld een vast grid geprojecteerd. Gezien het geplande multifunctionele gebruik van o.a. de theaterzaal en de werkbaarheid was dat echter niet wenselijk. De gemeente wilde namelijk dat de zaal de hele dag gebruikt zou kunnen worden door de school, of voor vergaderingen en dergelijke en dat dan 's avonds een voorstelling kon plaatsvinden. Dan moet je dus geen grid hebben, aangezien dat veel bewerkelijker is dan de bruggen die we nu hebben."

Faciliteiten

De bruggen (rondom en twee zaalbruggen) kwamen dus, maar uiteraard wilde Van Dijk ook decortjes kunnen inhangen. Het originele idee was dat het wel met een paar taketjes kon. Van Dijk: "Maar toen ze mij vroegen wat ik wilde, gaf ik uiteraard aan dat een trekkenwand meer dan wenselijk was. Ook die is er gekomen, ondanks dat het natuurlijk veel geld kost." Na verschillende inschrijvingen/offertes en overleg met andere theaters is er gekozen voor BBH. In een later stadium werd bij AV Stumpf aangeklopt voor de faciliteiten voor de wekelijkse filmavond in Theater Aan de Slinger. Lightco (Utrecht) en Rolight (Enschede) werden in de arm genomen voor het licht en Audiopro (Amsterdam) voor het geluid. Van Dijk: "Om budgettaire redenen hebben we daarbij gekozen voor een gereviseerd Axus-systeem via de Stadsschouwburg Utrecht, waar ze net overgingen op line array. Ik heb van begin af aan benadrukt dat de infrastructuur meteen goed moest zijn, omdat dat niet iets is dat je achteraf nog even makkelijk aanpast. Daardoor gingen we wel over het budget heen en daarom hebben we besloten het met een gereviseerd systeem te starten."

TECHNISCHE KENMERKEN

ALGEMEEN

Zaalcapaciteit max. 280 stoelen. 2 rolstoel-plaatsen rechtsvoor.

4 X Ethernet / LAN netwerk (CAT 6)

Nodes t.b.v. netwerk < > DMX

Intercom A + B (ASL)

Voorziening voor slechthorenden: HF draadloos.

Inpandige laad- en losruimte, diepte 14,5 meter

Hoogteverschil begane grond: +1 meter

TONEEL

Toneelafmetingen (bruto): Diepte 9,5 meter, breedte 16 meter

Afmetingen vlakke vloer (bruto): Diepte 13,5 meter, breedte 16 meter

Standaard poten en friezenplan + fond (standaard opening 10 meter)

Horizon 12,5 X 8,25 meter

Zijtoneel alleen op rechts

TREKKENWAND

Sturing: BBH Systems, Intecon ME / MCB

Maximale hoogte voor alle trekken 8,80 meter

Toneeltrekken: 19 X 12,5 meter, WLLT max. 250kg, snelheid variabel, h.o.h. 400mm.

Zijtrekken: 2 X 7 meter, WLLT max. 250kg, snelheid variabel, h.o.h. 400mm.

Zaaltrek: 1 X 12,5 meter, WLLT max. 250kg, snelheid variabel, h.o.h. 400mm.

LICHT

Lichttafel: ETC express 240

Dimmers: 112 X 3KW in lichtbruggen, zie dimmerplan

8 X 3KW toneel rechts achter, parallel toneel links achter (harting)

24 X 2,3KW Mobil. (MA)

Horizonbelichting: standaard kleuring: 106, 139, 195, 104.

Beloning

Mike van Dijk is meer dan tevreden met de techniek die bij Theater Aan de Slinger voor handen is. "We kunnen namelijk echt veel", zegt hij. "Bovendien is het gewoon leuk om aan het eind van mijn loopbaan – ik zit al bijna 40 jaar in het vak nu (Muziekcentrum Vredenburg / Stadsschouwburg Utrecht) - nog een project als dit te mogen doen. Ik kan er al mijn ervaring in kwijt en als ik nu zie wat we in de afgelopen drie jaar hebben neergezet, dan mag ik daar (en met mij het gehele team), trots op zijn. We verkopen ook niet snel 'nee'. Dat is typerend voor de manier van werken hier en dat maakt het ook meteen zo leuk. Het is de slagroom op de taart, maar dat geldt ook voor de positieve reacties van het publiek. Ik zie dat nog altijd als een beloning voor wat je met zijn allen hebt neergezet."

Consequenties

Zoals gezegd is de gemeente Houten eigenaar van het gebouw waarin Theater Aan de Slinger gevestigd is. Voor grote beslissingen moet dus bij de gemeente worden aangeklopt en dus heeft de directeur, de inmiddels aangeschoven Arjen Berendse, nog altijd dagelijks contact met de gemeente om dingen te bewerkstelligen. Arjen Berendse: "Ze snappen het wat dat betreft nog steeds niet. Ze weten niet wat theater maken inhoudt en beseffen vaak niet dat je er de eerste jaren niks aan zal overhouden en je er misschien wel nooit winst mee zal maken. Dan kun je er wel voorstellingen uit gaan gooien en de zaal meer gaan verhuren, maar dat is niet de insteek van het gebouw. Het is een cultureel centrum en dat moet het vooral ook blijven. Op dat gebied is er wel eens frictie, maar dat speelt op veel meer plaatsen waar de gemeente eigenaar van het theater is. We hebben hier met zijn allen een theater neergezet en dat heeft nu eenmaal zijn consequenties."

Intensief

Arjen Berendse heeft zelf lange tijd voorstellingen geproduceerd en deed onder ander het beheer van Jeugd-Theaterhuis de Berenkuil in Utrecht. Nu is hij dus directeur van het hele gebouw waarin het theater gevestigd is: "Het is een wonderlijke constructie. Middelbare school De Heemlanden is onze grootste huurder. Zij huren de lokalen van acht tot vijf uur. Daarna worden ze gebruikt door koren, big bands en muziekonderwijs en dergelijke. Er zijn bijvoorbeeld lokalen met een schuifwand, waarachter het instrumentarium staat. In de receptie gaat dan het personeel van de school naar huis en neemt ons personeel hun plek over. Tussen acht uur 's ochtends en elf uur 's avonds wordt het gebouw dus heel intensief gebruikt."

Uitleggen

Toen Berendse solliciteerde op zijn huidige functie, was er nog niks. “De tekeningen lagen er en Mike zat al een tijdje in het hele proces. Twee maanden na mijn komst ging de eerste paal de grond in, maar toen ik de plannen las die er lagen, dacht ik: ‘dat gaat nooit lukken met de resultaten die jullie voor ogen hebben’. Er stond in dat ze een halve ton gingen overhouden aan de programmering, maar dat lukt echt niet met een zaal met 280 stoelen, dan mag je blij zijn dat je quitte speelt. Nog veel meer dingen klopten niet en nog voor ik benoemd was ben ik daarom in gesprek gegaan met het bestuur om aan te geven dat het niet kon op die manier. Ik ben toen ook al met de wethouder gaan praten, waarvoor later trouwens een ander in de plaats kwam. Vervolgens ging inderdaad de aannemer failliet en duurde het allemaal langer dan gepland. Voor sommige zaken moet nu nog steeds een structurele oplossing gevonden worden, waardoor ik nu nog steeds dagelijks overleg heb met de gemeente. Soms moet je deze mensen inderdaad veel uitleggen, omdat de kennis over theater maken marginaal is. Dat is niet erg, want dat is ook een uitdaging. In juni heb ik hier de hele gemeenteraad over de bruggen laten lopen, om ze te laten ervaren hoe het er hier aan toe gaat. Laat ze maar zien wat er allemaal bij komt kijken, dat werkt namelijk het beste.”

Legitimiteit

“Los van dat alles draaien we hier overigens als een tierelier”, benadrukt Berendse. “De zaal wordt intensief gebruikt en onlangs is een klanttevredenheidsonderzoek gedaan waar we zeer goed bij uit de bus kwamen.” De legitimiteit van Theater Aan de Slinger zit ‘m volgens Berendse in de amateurkunstbeoefening. “Daarin zijn we echt een meerwaarde. We hebben bijna net zoveel amateurvoorstellingen als professioneel voorstellingen. We ondersteunen die gezelschappen ook op veel manieren. We nemen ze groot mee in onze brochures en op die manier draaien ze hier volledig mee alsof het professionele voorstellingen zijn.” Theater Aan de Slinger is inmiddels ook niet meer weg te denken uit Houten. Berendse: “Het leeft onder de inwoners. Naast een team van freelancers voor de techniek werken we hier met een stuk of zestig vrijwilligers, waardoor we in de stad ook een enorm netwerk hebben. We hebben hier zelfs een wachtlijst voor vrijwilligers, dat is echt behoorlijk uniek!” Omdat Berendse zelf lange tijd getourd heeft met gezelschappen, weet hij wat belangrijk is in een theater. “De ontvangst moet goed zijn. Je onthoudt het wanneer iemand je een hand of een bosje bloemen komt geven. Ook een prettige kleedkamer is belangrijk. De gasten moet zich op hun gemak en als dat zo is, dan wordt daar in het wereldje over gepraat. Dat komt ook bij de impresariaten terecht, die eerder aan je zullen denken als ze nog voorstellingen hebben die iedereen wel wil hebben, maar die niet alle kleine zalen zullen afgaan. Zo werkt het twee kanten op.”

Trots

Ook Berendse is trots op wat er in drie jaar tijd is bewerkstelligd in Theater Aan de Slinger: “Dat geldt voor alle facetten. Voor Mike op het gebied van wat ‘ie aan spullen in huis heeft en hoe het voor elkaar is, maar ook dat artiesten en technisch personeel het leuk vinden hier te komen. Je voelt dat mensen blij zijn dat het theater er is, zowel de gezelschappen als de bezoekers.”

GELUID

Mixer: MIDAS VERONA: 24/8/2
 ALLEN & HEATH: WIZZARD 14/4/2
 PA: Axus Source System links / rechts / center
 Speakermanagement: XTA DP 446
 Monitors: 6 X Sound Project X-act (grijs – powercon)
 Randapparatuur: 2 X KLARK Square one EQ (2x31 band)
 1X KLARK Square one dynamics (8xcomp / gate)
 FX 1X TC Electronics M2000
 CD 1X Tascam RW 900 CD
 MD 1X Tascam MD 350 MD
 Microfoons: 5X Shure SM 58
 4X Shure BETA 57
 1X AKG D112
 3X AKG CK93
 2X AKG CK91
 3X Sennheiser E604
 1X Sennheiser MD421
 4X PZM Milab MP30
 3X CAD GXL 1200
 2X Shure ULX wireless (beltpack + handheld met B87 kop)
 2X Countryman headset t.b.v. wireless

VIDEO

Beamer: Sanyo PLC XT 21; 1024 X 768 resolutie
 4000 ANSI lumen
 Scherm: 9X6 meter opzicht. Rolscherm vast gemonteerd: KK +9 meter
 4X3 meter opzicht spanscherm (met ophanging)